

Warszawa, 2 września 2026 r.

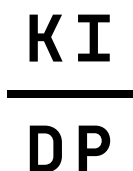
Mirosław MICHNA
Przewodniczący
Krajowej Rady Doradców Podatkowych

Szanowny Pan
Andrzej DOMAŃSKI
Minister Finansów
i Gospodarki

Szanowny Panie Ministrze,

przekazujemy opinię Krajowej Rady Doradców Podatkowych dotyczącą projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD447).

Z poważaniem,

Mirosław MICHNA
Przewodniczący
Krajowej Rady Doradców Podatkowych

Załącznik:

1. Opinia Krajowej Rady Doradców Podatkowych dotyczącą projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (UD447).

OPINIA
KRAJOWEJ RADY DORADCÓW PODATKOWYCH
W ZAKRESIE PROJEKTU
USTAWY O ZMIANIE USTAWY
O PODATKU DOCHODOWYM OD OSÓB FIZYCZNYCH
ORAZ
USTAWY O PODATKU DOCHODOWYM OD OSÓB PRAWNYCH
(UD447)

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z konsultacjami publicznymi projektu UD447 Krajowa Rada Doradców Podatkowych przedstawia uwagi dotyczące projektowanych rozwiązań. KRDP pozytywnie ocenia cel uszczelniający, wskazując jednocześnie na potrzebę doprecyzowania przepisów oraz powiązania nowych obciążeń wyłącznie z przypadkami rzeczywistych nadużyć.

Niniejsze uwagi stanowią kontynuację stanowiska przedstawionego przez Krajową Radę Doradców Podatkowych w piśmie z dnia 26 czerwca 2026 r., dotyczącym dokumentu rządowego „Przegląd ustawy o fundacji rodzinnej”. Projekt realizuje w warstwie legislacyjnej znaczną część rekomendacji zawartych w tym przeglądzie, w tym rekomendacje, wobec których zgłosiliśmy wówczas zastrzeżenia. Zastrzeżenia te pozostają aktualne, ponieważ projekt nie odnosi się do podniesionych w nich argumentów.

Planowane zmiany w otoczeniu prawnopodatkowym fundacji rodzinnych, w tym objęcie ich wybranymi mechanizmami antyabuzywnymi, takimi jak CFC czy exit tax, powinny zmniejszyć ryzyko wykorzystywania tych podmiotów do agresywnych struktur podatkowych.

Szczególnego znaczenia nabiera przy tym zapewnienie, aby projektowane rozwiązania były skierowane na eliminowanie rzeczywistych nadużyć, bez nadmiernego obciążania podatników wykorzystujących fundacje rodzinne zgodnie z ich ustawowym celem oraz w zaufaniu do obowiązujących regulacji.

1. Ocena ogólna

Kierunek zmian zmierzający do uszczelnienia systemu oraz rozszerzenia kręgu beneficjentów zwolnienia podatkowego zasługuje na aprobatę.

Dalszych prac wymaga jednak zapewnienie spójności projektowanych regulacji z założeniami ustawy o fundacji rodzinnej, w szczególności w zakresie przewidywalności skutków prawnych dla funkcjonujących już struktur i inwestycji.

Z perspektywy praktycznej pożądane byłoby również doprecyzowanie projektu poprzez uwzględnienie kryterium istotności ekonomicznej oraz rozwiązań ograniczających stosowanie nowych regulacji wyłącznie do przypadków, w których występuje realne zagrożenie wykorzystaniem fundacji w sposób sprzeczny z celem ustawy.

Projektodawca posłużył się jednak techniką generalnego wyłączenia całych kategorii przychodów spod zwolnienia podmiotowego, powiązanego z kryteriami formalnymi — formą prawną podmiotu, przedmiotem umowy, upływem terminu czy statusem podmiotu powiązanego. Kryteria te nie odróżniają struktur sztucznych od typowych czynności zarządu majątkiem rodzinnym, przez co nowe obciążenia obejmą przede wszystkim fundacje działające w granicach ustawy.

Obowiązujący porządek prawny wyposaża już organy podatkowe w instrumenty pozwalające reagować na rzeczywiste nadużycia: ogólną klauzulę przeciwko unikaniu opodatkowania wraz z opinią zabezpieczającą, szczególne klauzule antyabuzywne, przepisy o cenach transferowych, obowiązki informacyjne w zakresie schematów podatkowych oraz sankcyjne opodatkowanie stawką 25% działalności wykraczającej poza katalog z art. 5 ustawy o fundacji rodzinnej. Uzasadnienie projektu, powołując 77 opinii Szefa Krajowej Administracji Skarbowej o uzasadnionym przypuszczeniu unikania opodatkowania oraz opinię Rady do Spraw Przeciwdziałania Unikaniu Opodatkowania z dnia 29 maja 2025 r., samo potwierdza skuteczność tych mechanizmów. Projekt nie zawiera natomiast analizy wykazującej ich niewystarczalność, co utrudnia ocenę niezbędności projektowanych ograniczeń.

Wątpliwości budzi również podstawa dowodowa projektu. Dane o schematach podatkowych mają charakter sprawozdawczy i obejmują także uzgodnienia zgodne z prawem, a spełnienie kryterium głównej korzyści stanowi

przesłankę obowiązku informacyjnego, nie zaś ustalenie unikania opodatkowania.

Uzupełnienia wymaga także ocena skutków regulacji. Nie ujawnia ona, jaką część dochodów zwolnionych wykazanych w deklaracjach CIT-8FR za 2025 r. uznano za objętą projektowanymi wyłączeniami, mimo że wyłączenie dotyczące zbycia mienia obejmuje wyłącznie mienie wniesione po 31 grudnia 2026 r., a w pozycji odpowiadającej art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy o fundacji rodzinnej mieszczą się przede wszystkim dywidendy pozostające zwolnione. Ocena skutków regulacji nie przewiduje przy tym ewaluacji efektów projektu, czego trudno nie zestawić z jego genezą, jaką jest przegląd dokonany na podstawie art. 143 ustawy o fundacji rodzinnej.

Odrębnego rozważenia wymaga deklarowana w projekcie zgodność z prawem Unii Europejskiej, przedstawiona bez jakiegokolwiek analizy. Wyłączenie dotyczące podmiotów transparentnych zostało w uzasadnieniu powiązane wprost z uczestnictwem fundacji rodzinnych w podmiotach zagranicznych wskazanych z nazwy, co wymaga oceny z punktu widzenia swobody przepływu kapitału, a objęcie fundacji rodzinnej podatkiem od dochodów z niezrealizowanych zysków — odniesienia do art. 5 dyrektywy Rady (UE) 2016/1164.

Odnutowania wymaga wreszcie tryb prac nad projektem. Nie był on poprzedzony prekonsultacjami, a konsultacje publiczne zaplanowano na 21 dni w trzecim kwartale 2026 r., co przy zakresie zmian i sezonie urlopowym nie zapewnia realnego

udziału zainteresowanych. Zasadne byłoby wydłużenie tego terminu oraz zorganizowanie konferencji uzgodnieniowej.

2. Uwagi szczegółowe

2.1. Zwolnienie dla zstępnych rodzeństwa fundatora

Propozycja resortu: Objęcie zwolnieniem z PIT świadczeń oraz mienia otrzymywanych z fundacji rodzinnej dla zstępnych rodzeństwa fundatora.

Komentarz: Rozwiązanie eliminuje obecne zróżnicowanie sytuacji podatkowej beneficjentów pozostających w porównywalnych relacjach rodzinnych z fundatorem. Zmiana więc zmierza w dobrym kierunku. Wątpliwości budzi jednak zakres zastosowania regulacji przejściowych.

Zastrzeżenia budzi również technika legislacyjna. Rezygnacja z odesłania do art. 4a ust. 1 ustawy o podatku od spadków i darowizn na rzecz autonomicznej definicji „członka rodziny fundatora” powoduje utratę reguł zrównujących ze zstępnymi przysposobionych i ich zstępnych (art. 14 ust. 4 tej ustawy) oraz osoby przebywające w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka (art. 14 ust. 4a), co w tych przypadkach zawęży zwolnienie. Projekt nie rozstrzyga ponadto sposobu ustalania proporcji, o której mowa w art. 21 ust. 49 ustawy o PIT, w fundacji ustanowionej przez kilku fundatorów będących rodzeństwem, choć właśnie dla takiej sytuacji zmiana została zaprojektowana.

Poza zakresem projektu pozostaje także mienie wnoszone do fundacji rodzinnej przez osoby inne niż fundator, w tym przez najbliższych członków jego rodziny. Mienie takie przypisuje się, zgodnie z art. 27 ust. 3 ustawy o fundacji rodzinnej, samej fundacji, co trwale wyłącza odpowiadającą mu część świadczeń ze zwolnienia, a więc powiela zróżnicowanie, które projekt usuwa w innym miejscu.

Rekomendacje: Należy wprost przesądzić w treści ustawy, że zwolnienie obejmuje świadczenia otrzymane po 31 grudnia 2026 r., niezależnie od momentu ustanowienia fundacji lub nabycia uprawnień przez beneficjenta. Ponadto uzupełnienie definicji „członka rodziny fundatora” o odpowiedniki art. 14 ust. 4 i 4a ustawy o podatku od spadków i darowizn, jednoznaczne uregulowanie sposobu ustalania proporcji przy wielości fundatorów oraz przypisanie fundatorowi mienia wnoszonego do fundacji przez osoby z kręgu jego najbliższej rodziny.

2.2. Ograniczenia w zbywaniu mienia przez fundację rodzinną

Propozycja resortu: Wyłączenie ze zwolnienia przychodów ze zbycia określonych składników majątkowych przed upływem 36 miesięcy.

Komentarz: Sam cel ograniczenia sytuacji polegających na krótkotrwałym lokowaniu aktywów w fundacji przed ich sprzedażą jest zrozumiały. Projektowany mechanizm został jednak skonstruowany w sposób, który może obejmować również zwykłe czynności związane z zarządzaniem majątkiem.

Dodatkowe zastrzeżenia budzi sposób liczenia terminu od końca roku kalendarzowego, który w praktyce może prowadzić do wydłużenia wymaganego okresu posiadania składnika majątku do blisko 48 miesięcy.

Warto również zauważyć, że w polskim systemie podatkowym funkcjonują liczne rozwiązania wykorzystujące dwuletnie okresy, m.in. w regulacjach dotyczących polskiej spółki holdingowej. Sam projektodawca dostrzega znaczenie takich okresów w uzasadnieniu projektu. Wprowadzenie istotnie dłuższego terminu prowadzi do pewnej niespójności systemowej.

Projektowane regulacje mogą również wywoływać skutki wykraczające poza deklarowany cel przeciwdziałania nadużyciom podatkowym. W szczególności obejmują one sytuacje związane z reorganizacjami wewnątrzgrupowymi, takimi jak połączenia, podziały czy likwidacje spółek, które co do zasady nie prowadzą do zmiany ekonomicznego właściciela majątku. W rezultacie fundacja rodzinna mogłaby utracić preferencje podatkowe także w przypadkach uzasadnionych względami gospodarczymi, a nie motywacjami podatkowymi.

Poza zakresem wyłączeń pozostają również zbycia niezależne od woli fundacji: przymusowy wykup akcji i przymusowe umorzenie udziałów, zbycie w postępowaniu egzekucyjnym, restrukturyzacyjnym lub upadłościowym, wywłaszczenie, realizacja praw wynikających z umów wspólników, a także zbycie konieczne dla zaspokojenia roszczenia o zachówek albo dla wykonania obowiązków fundacji wobec beneficjentów po śmierci fundatora.

Zastrzeżenia budzi także objęcie nowymi ograniczeniami aktywów stanowiących naturalny przedmiot działalności inwestycyjnej fundacji rodzinnych, w tym akcji spółek notowanych na rynku regulowanym. Wprowadzenie wieloletniego okresu ograniczającego możliwość ich zbycia może istotnie ograniczać elastyczność zarządzania portfelem inwestycyjnym oraz utrudniać realizację celów, dla których fundacje rodzinne zostały ustanowione.

Osobnym problemem jest brak zasad ustalania kosztów uzyskania przychodów ze zbycia mienia objętego wyłączeniem. Fundacja rodzinna nie ponosi wydatku na nabycie mienia wniesionego lub przekazanego jej nieodpłatnie, a przepisy ustawy o CIT dotyczące składników otrzymanych nieodpłatnie nie zostały do tej sytuacji dostosowane. Bez wyraźnej regulacji powstaje ryzyko opodatkowania przychodu, a nie dochodu, w tym również tej części wartości, która odpowiada majątkowi wniesionemu przez fundatora.

Doprecyzowania wymaga także zakres pojęcia zbycia, tj. czy obejmuje ono wydanie mienia beneficjentowi tytułem świadczenia w naturze oraz wydanie mienia w związku z rozwiązaniem fundacji rodzinnej. Zdarzenia te podlegają już opodatkowaniu na podstawie art. 24q ustawy o CIT, a ich dodatkowe objęcie art. 6 ust. 8 pkt 2 prowadziłoby do dwukrotnego opodatkowania tej samej wartości. Wątpliwości budzi wreszcie obniżenie do 5% progu powiązań decydującego o objęciu nabycia mienia nowym ograniczeniem; w odniesieniu do transakcji nabycia próg ten powinien odpowiadać progowi ogólnemu wynoszącemu 25%.

Rekomendacje: Skrócenie okresu karencji do 24 miesięcy, liczenie terminu od dnia nabycia, wniesienia lub przekazania mienia, wprowadzenie wyłączeń dla reinwestycji, restrukturyzacji, zbycia przymusowego oraz zdarzeń niezależnych od fundacji, uregulowanie zasad ustalania kosztów uzyskania przychodów w oparciu o zasadę kontynuacji wyceny podatkowej, wyłączenie z zakresu przepisu papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu zorganizowanego i tytułów uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych oraz podwyższenie progu powiązań do 25%. Dodatkowo należy rozważyć zmianę art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o fundacji rodzinnej, ponieważ projektodawca nie usuwa warunku intencji przy nabyciu mienia (tzn. czy następuje ono tylko w celu dalszej sprzedaży).

2.3. Zwolnienie podatkowe a najem

Propozycja resortu: Ograniczenie zwolnienia do bezpośredniego najmu lokali i budynków mieszkalnych na cele mieszkaniowe, przy jednoczesnym przeniesieniu na fundację rodzinną ciężaru dowodu w tym zakresie, oraz wyłączenie ze zwolnienia przychodów z najmu budynków i lokali innych niż mieszkalne, przeznaczonych do całodobowego zakwaterowania.

Komentarz: Projekt posługuje się pojęciem „celu mieszkaniowego”, nie definiując go. Może to prowadzić do rozbieżności interpretacyjnych oraz zwiększenia liczby sporów dotyczących kwalifikacji określonych form wykorzystania nieruchomości. Regulacja nie jest spójna brzmieniem art. 5

ustawy o fundacji rodzinnej, który dopuszcza znacznie szerszy zakres działalności związanej z najmem. Wątpliwości budzi również proponowane przeniesienie ciężaru wykazania przesłanek zwolnienia na fundację rodzinną.

Odrębnych zastrzeżeń wymaga wyłączenie dotyczące budynków i lokali przeznaczonych do całodobowego zakwaterowania. Przepis posługuje się kryterium przeznaczenia obiektu, a nie krótkotrwałości najmu, przez co jego zakres jest istotnie szerszy niż deklarowany w uzasadnieniu cel, jakim jest opodatkowanie najmu krótkoterminowego i usług zakwaterowania. Obejmuje on w szczególności domy studenckie i akademiki, internaty, domy seniora i obiekty mieszkalnictwa wspomagane, hotele pracownicze oraz najem instytucjonalny realizowany w budynkach niemieszkalnych, a więc przedsięwzięcia o horyzoncie wieloletnim, odpowiadające funkcji długoterminowego lokowania majątku.

Wątpliwości budzi także relacja projektowanego przepisu do sankcyjnej stawki 25%. Uzasadnienie przyjmuje bowiem równocześnie, że usługi zaklasyfikowane do działu 55 PKWiU wykraczają poza dozwoloną działalność fundacji rodzinnej, wobec czego ta sama aktywność może podlegać opodatkowaniu według stawki 19% na podstawie art. 6 ust. 8 albo według stawki 25% na podstawie art. 24r ustawy o CIT, w zależności od kwalifikacji, której kryteriów żaden z tych przepisów nie określa.

Odwrócenie ciężaru dowodu, poza odstępstwem od art. 122 i art. 187 § 1 Ordynacji podatkowej, jest ponadto trudne do wykonania. Fundacja nie dysponuje instrumentami

pozwalającymi kontrolować sposób korzystania z lokalu przez najemcę, a gromadzenie dowodów dotyczących sposobu zamieszkiwania wymagałoby przetwarzania danych osobowych najemców i osób z nimi zamieszkujących w zakresie wykraczającym poza zasadę minimalizacji danych, bez podstawy prawnej określającej rodzaj i zakres tych danych.

Rekomendacje: Doprecyzowanie pojęcia celu mieszkaniowego, rezygnacja z odwrócenia ciężaru dowodu, uwzględnienie możliwości długoterminowego najmu na wybrane cele inne niż mieszkaniowe, zawężenie wyłączenia dotyczącego obiektów całodobowego zakwaterowania do najmu krótkoterminowego, wprowadzenie reguły rozgraniczającej zastosowanie art. 6 ust. 8 i art. 24r ustawy o CIT oraz zapewnienie odpowiedniego okresu przejściowego dla istniejących inwestycji.

2.4. Fundacja rodzinna a podmioty transparentne podatkowo

Propozycja resortu: Pozbawienie zwolnienia przychodów osiąganych za pośrednictwem podmiotów transparentnych.

Komentarz: Projekt opiera skutki podatkowe wyłącznie na formie prawnej podmiotu, pomijając charakter faktycznie wykonywanej działalności (mimo że w uzasadnieniu projektu ustawy wskazano, że podmioty transparentne nieprowadzące działalności gospodarczej nie powinny być objęte planowaną zmianą). Takie rozwiązanie może prowadzić do objęcia dodatkowymi obciążeniami również tych struktur, które nie realizują celów optymalizacyjnych i mieszczą się w zakresie działalności dopuszczalnej dla fundacji rodzinnej.

Doprecyzowania wymaga również samo kryterium transparentności. Projektowany przepis odwołuje się do podmiotu, którego przychody, koszty, dochody lub straty traktowane są jako osiągnięte lub poniesione przez fundację rodzinną, nie wskazując, według przepisów którego państwa dokonuje się tej oceny; w przypadku podmiotów hybrydowych uniemożliwia to ustalenie skutków podatkowych. Projekt nie zawiera ponadto reguły kolizyjnej wobec przepisów o zagranicznych jednostkach kontrolowanych, którymi fundacja rodzinna ma zostać objęta równolegle, co rodzi ryzyko dwukrotnego opodatkowania tego samego dochodu.

Rekomendacje: Uzależnienie skutków podatkowych od charakteru działalności podmiotu transparentnego oraz zachowanie zwolnienia w przypadku działalności mieszczącej się w katalogu określonym w ustawie o fundacji rodzinnej, wprowadzenie klauzuli pozwalającej podatnikowi wykazać rzeczywisty charakter działalności tego podmiotu, doprecyzowanie prawa właściwego dla oceny transparentności oraz wprowadzenie przepisów przejściowych dla struktur istniejących.

2.5. Zmiana stawek CIT (z 15% do 19%)

Propozycja resortu: Projekt zakłada podwyższenie o 4 p.p. stawki CIT uregulowanej w art. 24q ustawy o CIT.

Komentarz: Projekt nie rozstrzyga zasad opodatkowania świadczeń finansowanych z dochodów osiągniętych przed wejściem w życie nowych regulacji. Nagłe podwyższenie stawki procentowej podatku ponadto godzi w zasadę ochrony

zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa. Zakładany bowiem okres *vacatio legis* ustawy jest stosunkowo krótki jak na skalę zmian (o czym poniżej).

Zastrzeżenia budzi także przyjęty przez projektodawcę punkt odniesienia. Podstawę podatku z art. 24q ustawy o CIT stanowi przychód odpowiadający wartości świadczenia, bez prawa do pomniejszenia o koszty, wobec czego obciąża on również tę część świadczenia, która odpowiada zwrotowi majątku wniesionego przez fundatora. Zestawianie stawki podatku przychodowego ze stawką podatku dochodowego osób fizycznych zawyża rzeczywistą relację obciążeń, zwłaszcza że przy wydaniu mienia w związku z rozwiązaniem fundacji ustawodawca uznał pomniejszenie o wartość podatkową mienia wniesionego za konieczne (art. 24q ust. 3 ustawy o CIT).

Odrębnym problemem jest ograniczona skuteczność mechanizmu eliminowania podwójnego opodatkowania. Pomniejszenie przewidziane w art. 24q ust. 8 i 9 ustawy o CIT obejmuje wyłącznie podatek obliczony zgodnie z art. 19 tej ustawy i przysługuje tylko wówczas, gdy zobowiązanie z tego tytułu nie uległo przedawnieniu. Fundacja realizująca cel sukcesyjny, a więc wypłacająca świadczenia w horyzoncie dłuższym niż pięć lat od opodatkowania dochodu, poniesie zatem pełne podwójne opodatkowanie ekonomiczne, sięgające przy stawkach 19% i 19% poziomu 34,4%. Im dłuższy horyzont sukcesyjny, tym wyższe obciążenie, co odwraca logikę deklarowaną w uzasadnieniu projektu.

Rekomendacje: zachowanie stawki 15% dla dochodów wygenerowanych przed 1 stycznia 2027 r. lub ewentualne stopniowe podwyższanie stawki w kolejnych latach, a także

rozszerzenie pomniejszenia z art. 24q ust. 8 ustawy o CIT na podatek wynikający z art. 22d, art. 24a i art. 24f tej ustawy oraz uniezależnienie możliwości jego dokonania od upływu terminu przedawnienia.

Objęcie fundacji rodzinnych regulacjami CFC i exit tax

Propozycja resortu: Wyłączenie zwolnienia fundacji rodzinnej w zakresie art. 24a ustawy o CIT (CFC) i art. 24f ustawy o CIT (*exit tax*).

Komentarz: Projekt nie zawiera kompleksowych rozwiązań dostosowanych do specyfiki fundacji rodzinnych. W szczególności brak jest regulacji dotyczących ustalania dochodu CFC oraz mechanizmów umożliwiających odliczenie podatku z art. 24a ustawy o CIT od środków opodatkowanych na podstawie art. 24q ustawy o CIT. Równocześnie wątpliwości budzi możliwość stosowania exit tax wobec aktywów, których zbycie podlegałoby w Polsce zwolnieniu podatkowemu.

Projekt nie przewiduje ponadto ustalenia wartości aktywów fundacji rodzinnej na dzień wejścia w życie nowych przepisów. Zarówno w przypadku dochodu zagranicznej jednostki kontrolowanej, jak i podatku od dochodów z niezrealizowanych zysków oznacza to objęcie opodatkowaniem wartości narosłych w okresie, w którym fundacja korzystała ze zwolnienia. Zgodnie zaś z art. 5 dyrektywy Rady (UE) 2016/1164 opodatkowanie wyjścia znajduje zastosowanie wówczas, gdy państwo traci prawo do opodatkowania przenoszonych aktywów; projekt nie odnosi się także do wynikającego z dyrektywy obowiązku umożliwienia rozłożenia podatku na

raty przy przeniesieniach na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Rekomendacje: Doprecyzowanie zasad ustalania CFC, zapewnienie mechanizmu rozliczenia podatku CFC przy późniejszych wypłatach, ustalenie wartości początkowej aktywów fundacji rodzinnej na dzień 1 stycznia 2027 r. oraz wyłączenie stosowania exit tax w sytuacjach, w których nie dochodzi do rzeczywistej utraty prawa Polski do opodatkowania.

2.6. Rozszerzenie katalogu ukrytych zysków

Propozycja resortu: Pożyczki udzielane fundatorowi i podmiotom powiązanym z beneficjentem, fundatorem lub fundacją rodzinną zostaną objęte pojęciem ukrytych zysków. Analogicznie potraktowane będą umorzone, przedawnione lub odpisane jako nieściągalne należności wobec beneficjenta, fundatora lub podmiotu powiązanego z beneficjentem, fundatorem lub fundacją rodzinną.

Komentarz: Projektowane rozwiązanie może prowadzić do objęcia opodatkowaniem również sytuacji niemających charakteru transferu korzyści do fundatora lub beneficjenta. Samo przedawnienie należności nie powinno automatycznie oznaczać powstania ukrytego zysku. Zdarzenie takie może być konsekwencją niewypłacalności dłużnika albo innych okoliczności niezależnych od fundacji.

Rozszerzenie zakresu podmiotowego obejmie również spółki, w których fundacja rodzinna posiada udziały lub akcje.

Udzielanie im pożyczek stanowi jednak działalność wprost dozwoloną na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 5 ustawy o fundacji rodzinnej i jest typowym instrumentem finansowania grupy rodzinnej; uznanie za ukryty zysk każdej raty niespłaconej w terminie prowadziłoby do opodatkowania zwykłego finansowania wewnątrzgrupowego. Projekt nie zawiera przy tym reguły wyłączonej ponowne opodatkowanie tej samej pożyczki, objętej najpierw projektowanym pkt 5, a następnie, po jej przedawnieniu lub odpisaniu jako nieściągalnej, projektowanym pkt 7, ani mechanizmu korekty w razie późniejszej spłaty.

Rekomendacje: Wyłączenie przypadków udokumentowanej niewypłacalności dłużnika, wyłączenie pożyczek udzielanych na warunkach rynkowych spółkom, w których fundacja rodzinna posiada udziały lub akcje, wprowadzenie progu kwotowego, od którego zostanie uzależnione zastosowanie projektowanego przepisu, oraz zawężenie definicji podmiotów powiązanych poprzez zastosowanie progu 25%.

2.7. Rozszerzenie opodatkowania sankcyjnego na dochody ze zbycia walut wirtualnych

Propozycja resortu: Objęcie stawką 25% również podatku, o którym mowa w art. 22d ustawy o CIT, tj. podatku od dochodów uzyskanych z odpłatnego zbycia walut wirtualnych.

Komentarz: Projektodawca przedstawia tę zmianę jako doprecyzowującą i niezwiększającą obciążeń. Kwestia, czy nabywanie i zbywanie walut wirtualnych mieści się w katalogu dozwolonej działalności fundacji rodzinnej, pozostaje jednak

sporna, a projekt rozstrzyga ją w sposób dorozumiany, przepisem podatkowym i wyłącznie na niekorzyść podatników. Art. 22d ustawy o CIT znajduje ponadto zastosowanie niezależnie od tego, czy zbycie następuje w ramach działalności gospodarczej, wobec czego nie wiadomo, czy jednorazowe zbycie waluty wirtualnej otrzymanej przez fundację stanowi już działalność wykraczającą poza zakres określony w art. 5 ustawy o fundacji rodzinnej.

Rekomendacje: Rozstrzygnięcie w ustawie o fundacji rodzinnej, czy i w jakim zakresie nabywanie i zbywanie walut wirtualnych mieści się w katalogu dozwolonej działalności, a w razie utrzymania projektowanej zmiany – jednoznaczne określenie sytuacji, w których dochody z tego tytułu podlegają stawce sankcyjnej.

2.8. Przepisy przejściowe – zwrot nieruchomości

Propozycja resortu: Neutralność podatkowa dla zwrotu wniesionych przez fundatora nieruchomości lub praw majątkowych wniesionych przed 1 stycznia 2027 r. Zwrot musi jednak nastąpić do 31 grudnia 2027 r. (z pewnymi modyfikacjami dla podatników z innym rokiem podatkowym niż kalendarzowy).

Komentarz: Zmiana zmierza w słusznym kierunku. Przepis jednak nie precyzuje zasad zwrotu mienia na gruncie VAT. Ponadto zakres projektowanej regulacji jest zbyt ograniczony. W praktyce przeprowadzenie zwrotu nieruchomości często wymaga szeregu działań korporacyjnych, finansowych

i administracyjnych, co może utrudnić dochowanie proponowanego terminu tj. 31 grudnia 2027 r.

Wątpliwości budzi również brak spójnego uzasadnienia dla różnicowania skutków podatkowych w zależności od osoby wnoszącej majątek do fundacji. Preferencja obejmuje wyłącznie mienie wniesione przez fundatora, podczas gdy analogiczne aktywa przekazane przez jego najbliższych krewnych zostały pominięte.

Zakres przedmiotowy regulacji ogranicza się przy tym do budynków, lokali i ich części, o których mowa w art. 6 ust. 8 pkt 1 lit. b i c ustawy o CIT. Poza nią pozostają nieruchomości komercyjne, udziały i akcje oraz prawa uczestnictwa w podmiotach transparentnych, a więc aktywa, których dotyczą pozostałe projektowane zmiany; podatnik, którego dotyka zmiana w zakresie podmiotów transparentnych, nie ma zatem możliwości neutralnego wyjścia ze struktury. Zastrzeżenia budzi także wyłączenie z kosztów uzyskania przychodów nakładów poniesionych w okresie, w którym nieruchomość stanowiła własność fundacji rodzinnej (art. 3 ust. 3 pkt 6 projektu), skoro fundator dokonuje zwrotu wyłącznie w następstwie zmiany prawa.

Rekomendacje: Wydłużenie terminu na zwrot mienia do 31 grudnia 2028 r., zapewnienie neutralności na gruncie VAT oraz rozszerzenie przepisów na inne aktywa objęte skutkami nowelizacji. Objęcie regulacją również aktywów wniesionych przez osoby inne niż fundator oraz zwrotu na rzecz spadkobierców fundatora, a także usunięcie ograniczenia

dotyczącego kosztów poniesionych w okresie własności fundacji.

2.9. Brak nowelizacji ustawy o fundacji rodzinnej

Propozycja resortu: Brak.

Komentarz: Projekt zmienia konsekwencje podatkowe działalności, która nadal pozostaje dopuszczalna na gruncie ustawy o fundacji rodzinnej. Takie rozwiązanie może utrudniać stosowanie przepisów w praktyce. Kwalifikacja tej samej czynności decyduje bowiem o zastosowaniu stawki 19% na podstawie art. 6 ust. 8 albo stawki 25% na podstawie art. 24r ustawy o CIT, a kryteria rozgraniczające nie zostały określone. Uzasadnienie projektu przedstawia przy tym własną, restrykcyjną wykładnię pojęcia najmu z art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o fundacji rodzinnej, odbiegającą od dotychczasowej praktyki i orzecznictwa sądów administracyjnych, która nie ma jednak mocy wiążącej.

Rekomendacje: Zmiany podatkowe powinny zostać skorelowane z odpowiednimi zmianami w ustawie o fundacji rodzinnej, tak aby oba akty tworzyły spójny model regulacyjny. Konieczne jest przy tym jednoznaczne rozgraniczenie zakresów zastosowania art. 6 ust. 8 i art. 24r ustawy o CIT.

2.10. Termin wejścia w życie i ochrona praw nabytych

Propozycja resortu: Wejście w życie wszystkich planowanych zmian z dniem 1 stycznia 2027 r.

Komentarz: Zakres projektowanych zmian wykracza poza klasyczne uszczelnienie systemu i obejmuje elementy wpływające na podstawowe założenia funkcjonowania i konstrukcję fundacji rodzinnych. Tak istotne modyfikacje powinny zostać poprzedzone odpowiednim okresem dostosowawczym oraz regulacjami chroniącymi sytuacje ukształtowane pod rządami dotychczasowych przepisów.

Zwrócić należy uwagę, że spośród objętych projektem obszarów zmian regulacja przejściowa dotyczy wyłącznie wyłączenia związanego ze zbyciem mienia oraz, w ograniczonym zakresie, zwrotu nieruchomości. Bez jakiegokolwiek okresu dostosowawczego wchodzi w życie ograniczenie zwolnienia dla przychodów z najmu, wyłączenie dotyczące podmiotów transparentnych, objęcie fundacji rodzinnych reżimem CFC i podatku od dochodów z niezrealizowanych zysków, podwyższenie stawki podatku od świadczeń oraz rozszerzenie katalogu ukrytych zysków, mimo że każda z tych zmian oddziałuje na trwające umowy, istniejące struktury i dochody wypracowane w latach 2023–2026.

Warto odnotować, że równolegle procedowany rządowy pakiet deregulacyjny zakłada wprowadzenie zasady minimum 6-miesięcznego *vacatio legis* dla zmian podatkowych niekorzystnych dla podatników¹. Skrócenie tego okresu ma mieć charakter wyjątkowy i wymagać wykazania istnienia ważnego interesu publicznego lub konieczności implementacji przepisów unijnych.

¹ Druk nr 1235 - Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, dostęp: 28.08.2026 r.

Trudno jednak dostrzec okoliczności uzasadniające zastosowanie takiego wyjątku w odniesieniu do projektowanych zmian. W tym przypadku pierwszeństwo powinna zachować zasada zaufania do państwa i ustanowionego przez nie prawa, realizowana poprzez zapewnienie odpowiedniej stabilności oraz przewidywalności regulacji podatkowych. Znaczenie ma tu również zasada ochrony interesów w toku. Fundacja rodzinna jest z założenia instrumentem wieloletnim, a decyzje o jej ustanowieniu i o wniesieniu majątku mają charakter w znacznej mierze nieodwracalny; ustawodawca, przewidując w art. 143 ustawy o fundacji rodzinnej przegląd jej funkcjonowania po trzech latach, wykreował uzasadnione oczekiwanie stabilności rozwiązań w tym okresie oraz oparcia ewentualnych zmian na wynikach rzetelnej ewaluacji.

Rekomendacje: Przesunięcie terminu wejścia w życie na 1 stycznia 2028 r., alternatywnie wprowadzenie szerokich regulacji przejściowych chroniących istniejące aktywa, dochody i inwestycje. Regulacje przejściowe powinny objąć wszystkie projektowane zmiany, nie zaś wyłącznie wyłączenie dotyczące zbycia mienia.

3. Podsumowanie

W ocenie Krajowej Rady Doradców Podatkowych część projektowanych rozwiązań odpowiada na dostrzegane przez ustawodawcę ryzyka związane z wykorzystywaniem fundacji rodzinnych w sposób wykraczający poza cele sukcesyjne. Kierunek działań uszczelniających co do zasady zasługuje na

aprobatę, o ile prowadzi do eliminowania rzeczywistych nadużyć, a nie obejmuje standardowych form zarządzania majątkiem rodzinnym.

Jednocześnie projekt wymaga dalszego dopracowania pod względem precyzji regulacji oraz ich spójności z obowiązującą ustawą o fundacji rodzinnej. W obecnym kształcie szereg proponowanych przepisów może rodzić istotne wątpliwości interpretacyjne, prowadzić do rozbieżności w praktyce stosowania prawa oraz zwiększać liczbę sporów pomiędzy podatnikami a organami podatkowymi.

Najistotniejsze zastrzeżenia dotyczą braku wykazania niewystarczalności obowiązujących instrumentów przeciwdziałania nadużyciom, rozbieżności danych stanowiących podstawę diagnozy, oparcia projektowanych wyłączeń na kryteriach formalnych, które nie odróżniają struktur sztucznych od typowego zarządu majątkiem, braku przepisów dostosowujących reżimy CFC i exit tax do konstrukcji fundacji rodzinnej, nieskuteczności mechanizmu eliminowania podwójnego opodatkowania w horyzoncie sukcesyjnym oraz objęcia nowymi obciążeniami stanów faktycznych ukształtowanych pod rządami dotychczasowych przepisów.

Mając powyższe na uwadze, Krajowa Rada Doradców Podatkowych zwraca się o uwzględnienie przedstawionych uwag w toku dalszych prac legislacyjnych i deklaruje gotowość do udziału w dalszych pracach nad projektem, w tym w konferencji uzgodnieniowej.

Mirosław MICHNA
Przewodniczący Krajowej Rady Doradców Podatkowych